19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައި ސަ ސް ކޮމިޓީ ގެ 56 ވަނަ ބައްދަލުވުން
21 އޮކްޓޫބަރު 2020
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އައު އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)4
ފެށުނު ގަޑި: 14:00

}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ ހުޅުދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އެސް.އޯ.އީ ކޮމިޓީގެ މިއަހަރުގެ 56 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދު މި އޮތީ ސްޓެލްކޯއާ
ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކުރުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލިއިރު ސްޓެލްކޯއާ ގުޅޭ 5
މައްސަލައެއް އެބައިން ހުށަހެޅިފަ. އެހެންވީމާ، މި 5 މައްސަ ލަ އިގެ އެކިއެކި މައްސަލަތައް ބެލިފަ އި އެކި ހިސާބުތަކަށް
ގޮސްފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަތައް އެއް ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ނިންމާނީތޯ ނ ނީ ވަކިވަކި
އެއް ރިޕޯޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމިދާނެ އެކި ބައިބަޔަށް. ނ ނީ ކޮންމެ އެއްޗަކަށް ވަކި ރިޕޯޓެއް ވެސް
ހެދިދާނެ. އޭރުން ތަންކޮޅެއް ކޮންޕްލިކޭޓުވާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ ބަދަލުގައި އެއް ރިޕޯޓެއް
ގޮތަށް ހަދަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. ދެން ތި ބޭފުޅުންގެ މަޝްވަރާއެއް ބޭނުން. އެއީ އެއްކަމަކީ ސްޓެލްކޯއިން
ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ރަށްރަށު ގައި އަޕްގްރޭޑުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ލަސްކަމަށާއި ބައެއް ރަށްރަށުގައި
އަޕްގްރޭޑުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުދާ ކަމަށް ޝަކުވާ ލިބެމުންދާތީ ސްޓެ ލްކޯއާ މަޝްވަރާކޮށް މި ޕް ރޮޖެކްޓު
ކުރިއަށްދާ ގޮތް ބެއްލެވުމަށް ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެ ރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. ދެން އެ
މައްސަލައާ ބެހޭ މަޢުލ މާތު އަޅުގަނޑުމެން އެ ފަރާތަށް ލިޔެގެން ހޯދާފައި އެބަހުރި. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
ފައިލުކޮޅުގައިވާނެ އޭގެ މަޢުލ މާތު. ދެން އެ ލިބިފައި ހުރި މަޢުލ މާތަށް ބަލާއިރު އަދި އިތުރަށް ތަފްސީލު ބޭނުންވާ
ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބ ލުކުރެވޭ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއަށް ކޮމެންޓުކުރައްވާނީ. ދެވަނަކަމެއްގެ ގޮތުގައި
ހިޔާ ފްލެޓު ޕްރޮޖެކްޓުގެ ދަށުން ސްޓެލްކޯއިން އަޅަން ފަށާފައިވާ ފްލެޓުތައް ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބައެއް މުވައްޒަފުންނަށް
ދީފައިވާތީ އެކަން ބައްލަވައި ދެއްވުމަށް އެދި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް. ތިންވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި
ސްޓެލްކޯއިންވަނީ ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ސްޓެލްކޯ މުވައްޒަފުންގެ ހެލްތު އިންޝުއަރެންސް ސްކީމު އުވާލައި
ސްޓެލްކޯއިން ސްޓެލްކޯގެ ޕޭ ސްޓްރަކްޗަރ ބަދަ ލުކޮށް ދިހަ އަހަރަށްވުރެ ގިނަ ދުވަހު ޚިދުމަތް ކޮށްފައިވާ
މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ ލޯންގް ސަ ރވިސް އެލަވަންސް އާއި މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމަށްދޭ ޕްރޮފެޝަނަ ލް އެލަވަންސް
ވެސް މިހާރު ހުއްޓާލާފައިވާ ކަމަށް. އޭގެ މައްސަލަ އެއްވެސް އެބައޮތް ހުށަހެޅިފަ. ދެން ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުން
ހުޅުމާލޭގައި ޢިމާރާތްކުރަމުންދާ ފްލެޓުތައް މުވައްޒަފުންނަށް ދިނުމުގައި ސްޓެލްކޯގައިވަނީ މުވައްޒަފުންނަށް ބޮޑެތި
އޮޅުވާލުންތަކެއް އޮޅުވާލާފައި ވާކަން ފާހަގަކުރައްވާ އެބައޮތް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅުއްވާފަ. ދެން އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ކަރަންޓު އަގުހެޔޮވުމަކީ ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ ރިޔާސީ ވަޢުދަކަށްވެފައި މިހާތަނަށް ކަރަންޓުގެ އަގަށް އައިސްފައިވާ
ބަދަލުތަކާއި ކަރަންޓުގެ އަގު ހެޔޮކުރުމަށް ރޭވިފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ކަރަންޓުގެ އަގު ހެޔޮ ނުކުރެވިވާ ސަބަބުތަކާއި
ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތައް ސާފުކުރުމަށް ސްޓެލްކޯ ގެ އެމް.ޑީ ހާޒިރުކުރުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު
ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް މައްސަލަ. މިއީ މިހާރު ސްޓެލްކޯއާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަ ލަތަކެއް. އެހެންވީމާ،

މިކަންތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރިއަށްދާނެގޮތާއި ހިޔާ ފްލެޓު ގައި އެބައިން ދެ މައްސަލައެއް. އެ ދެ މައްސަލަ އެއްކޮށްލެވޭނެ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެ ހިޔާ ފްލެޓުގެ ދެ މައްސަ ލަ އެއް ކޮށްފައި އެއް މައްސަލައެއް ގޮތުގައި އެއްބާވަތެއްގެ ދެ
މައްސަލަ ކަމަށްވާތީ. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ގޮތެއް ނިންމަވާ. ފުރަތަމަ މިއިނީ
ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ރަށްރަށުގައި އަޕްގްރޭޑުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ލަސްވާތީ އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.
އެހެންވީމާ، އެކަމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލާނަން. ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން.
ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ސްޓެލްކޯއިން މި ފޮނުވާފައިވާ ލިޔެކިއުންތަކަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މާބޮޑަކަށް
ފާހަގައެއްނުވޭ އެ ބޭފުޅުންގެ ޝެޑިއުލް މިއޮތްގޮތެއް. މިހެން މި ދަންނަވަނީ 2018 ވަނަ އަހަރު، 2019 ވަނަ
އަހަރު، 2020 ވަނަ އަހަރު، 2021 ވަނަ އަހަރު، 2022 ވަނަ އަހަ ރު މިހެން މި ތަފްސީލުތައް. 2021 ވަނަ
އަހަރު ކުރާނީ ކޮން ރަށެއްގެ ކޮންކަމެއް ކަން މީގެން އެނގޭކަށެއް ނެތް. ހަތްތަހާ ވެސް ޕްލޭނުކުރެވިފައި އޮތް
ކަމެއް، ފެށޭނެ ކަމެއް، ފެށޭނެ ތާރީޚެއް މީގެން އެއްވެސް ޑީޓެ އިލްސް އެއް ނެތީމަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އިތުރަށް މި
ތަފްސީލުތައް ހޯދުމަށް އެ ބޭފުޅުންގެ އަތުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ ބޭފުޅުން 20 ރަށަށް އެބަ ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދޭ. އޭގެ އިތުރަށް ތި ވިދާޅުވިހެން މިސާލަކަށް ޕަވަރ ހައުސް
ގާއިމުކުރުމާއި ރީ ލޮކޭޓުކުރުން. ދެން މި އިންނަނީ ވ.ތިނަދ އައު ޕަވަރ ހައުސެއް އެޅުމުގެ މަސައްކަތް. މިހާރު
މިއަކުން ނޭނގޭ އައު ޕަވަރހައުސް އެޅުމުގެ މަސައްކަތް ޕްލޭނުކުރެވުނީ ކިހިނެއްކަމެއް، ކޮން އިރަކު ފަށަން ކަމެއް،
ފެށުނީ ކޮންއިރަކު ކަމެއް، ފަށައިފި ކަމެއް ނ ނީ ކިތައް ޕަސަންޓު ނިމިއްޖެ ކަމެއް، ނިންމަނީ ކޮންއިރަކު ކަމެއް.
އެހެންވީމާ، މި ތަފްސީލުތައް ހޯދަންޖެހޭހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީގެ ކޮންމެ އެއްޗެއް. ދެން މިސާލަކަށް އެބައިން
އއ.ތޮއްޑ . އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދާ އިރާ. ތޮއްޑ ކައުންސިލުން ޕަވަރހައުސް އެޅުމަށް އެދިލައްވާފައިވާ ބިމަކީ
ވަރަށް ދުރު ސަރަޙަ އްދެއްގެ ބިމެއް ކަމުން ޕަ ވަރ ހައުސްގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ރާއްވަ ވާފައިވަނީ
ތޮއްޑ ގައި ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ނެޓްވޯކް ގާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ 18 މިލިއަން ރުފިޔާ ސަރުކާރުން
ހަމަޖައްސައިދެއްވުމުންނެވެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުކުރަން އެބަޖެހޭ މި ތޮއްޑ ގައި ޕަވަ ރ ސްޓޭޝަން
އަޅާއިރު އެ ރިކުއެސްޓުކޮށްފައި އޮތް ބިން ސަރަޙައްދު ދުރުވީމަ، އެ ޕަވަރ ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ނެޓްވޯކް
ގާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ 18 މިލިއަން ރުފިޔާ ސަރުކާރުން ދޭންޖެހެނީ ކީއްވެގެންތޯ ނ ންތޯ ސާފުކުރުން. އެކަމަކު އެ
ރަށުގައި ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ހަވާލުވެފައި، އެ ބޭފުޅުން ހަވާލުވެފައިވާ ކަމަށް އެ ބޭފުޅުން ދީފައި އިން

ލިސްޓުގައި އެބަ އިނދޭ އއ.ތޮއްޑ ގައި ސްޓެލްކޯ އިން ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަން
އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކުރަންޖެހޭ. ދެން ތި ވިދާޅުވީ ދެން މިހިރަ ހުރިހާ ކަންތަކުގައި ވެސް އަޕްޑޭޓެއް އެބަ
އެނގެންޖެހޭ. ފިއުލް ސްޓޯރޭޖު ޓޭންކު ހަދާ 10 ރަށް އެބައިން. އެ ސްޓޯރޭޖު ޓޭންކު ބެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް
ކުރިއަށްދާ ކަމަށް ވިދާޅުވަމުންދަނީ. އެކަމަކު އެއީ އޭގެ އަޕްޑޭޓެއް ނުލިބޭތީ އެ ލަސްވަމުންދާ ވާހަކަ މީގެ ޝަކުވާއަކީ
ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލ މާތު ހޯދަން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔަންޖެހޭނެ. ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަނެއްހެން މި ތާރީޚުތަކެއް އަދި ނިމޭނެ ދުވަހެއް ފާހަގަކޮށްފައި ނެތަސް
މީގައި އެބަ ހިމެނޭ ކަންނޭނގެ މިހާރު ކުރެވެމުންދާ މަސައްކަތްތަކުގައި ގޮސްފައިވާ ކޮންމެވެސް ހިސާބެއް. އެގޮތުން
މިސާލަކަށް އިންޖީނާއި ޕެނަލް ބެހެއްޓުމާއި ކަނެކްޝަނުގެ މަސައްކަތް މި އޮތީ އެއްވަނައަށް. -1 ކ.ކާށިދ ގައި އައު
އިންޖީނެއް އިންސްޓޯލްކުރުން. އެހެންވީމާ، އަނެއް ހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ މަސައްކަތް މިހާރު އެބަ
ކުރިއަށްދޭހެން. ދެން އަޅުގަނޑަށް މިގޮތަށް މި ދޭހަވަނީ. އެކަމަކު މިއީ މިހާރު ކުރިއަށް ނުދާ މަސައްކަތެއް
ވެއްޖެއްޔާމުން އަނެއްހެން ބަލާއިރުގައި މިހާރު މަސައްކަތް މި ޕްރޮގުރަސްގައި ނެތް ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ މި ޓޭބަލަކީ
މިއީ ބޭކާރު ޓޭބަލެ އް. މިއީ އެއްވެސް ތާކުންތާކު ޖެހޭ އެއްޗަކަށް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މުޤައްރިރު ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި
އިތުރަށް ތަފްސީލަކަށް މި ބޭނުންވަނީ މިހާރު އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުންނަމަ ތާރީޚުތަކަކަށްވުރެ ބޮޑަށް މިއީ މިހާރު
ކުރިއަށްދޭތޯ ނުދޭތޯ ނ ނިއްޔާމުން އެ ތާރީޚުތަކެއް. މިސާލަކަށް މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް، އާދެ! މިހާރު މަސައްކަތް
މިހާރު ކިހާހިސާބަކަށްތޯ ގޮސްފަ އި އިނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެންމެގައި ތި ފާހަގަކުރެއްވި ތޮ އްޑ ގެ އެ ޕްރޮޖެކްޓާ
ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ހަމަ ސްޕެސިފިކްކޮށް ތޮއްޑ ގައި އެ ވިދާޅުވާ ސަރުކާރުން އެ ހަމަޖައްސަވަންޖެހޭ 18
މިލިއަން ރުފިޔާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޖަވާބެއް ނުދެވޭނެ ސްޓެލްކޯއަކަށް. ސްޓެލްކޯ އިން ސަރުކާރުން މި
ފައިސާ ދޭނެ ތާރީޚެއް ހޯދުމަށްފަހު ސްޓެލްކޯގެ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން ކައިރީ ބުނަންޖެހޭނީ ކޮންދުވަހަކުތޯ މި
ކަންކުރެވޭނީ. އެއްވެސް ހާލެއްގައި މި ސަރުކާރުންނެއް ނ ން އއ.ތޮއްޑ ގައި އިންޖީނުގެ އަޅަނީކީ. އިންޖީނުގެ
އަޅަންޖެހޭނީ ސްޓެލްކޯއިން ނ ނިއްޔާމުން އެ ޕަވަރހައުސްއަށް އެ ކުރަންޖެހޭ މަރާމާތެއްގައި އަދި އިންޖީނެއް ނ ނީ މި
ނެޓްވޯކް އަޕްގްރޭޑު އިތުރުކަމެއް ކުރަން ޖެހުނަސް އެކަންތައް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ސްޓެ ލްކޯ ކަމަށް ވާހިނދު، އެ
ފަރާތުން ދޭންޖެހޭނެ ސަރުކާރުން ނ ނީ ދައުލަތުން މިހާރު ބަޖެޓުގެ ތާށިކަން ހުރިގޮތުންނާއި ދެން ހުރި
ކަންތައްތަކަކަށް ބަލާފައި ވެސް ކޮންއިރަކުތޯ މިކަންކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، މިކޮޅުން އަޅުގަނޑުމެން އެދިފައި ވާނީ މި
މަސައްކަތްތައް ލަސްތަކެއް ހުރީމަ މި އަޕްގްރޭޑުކުރުމާއި މި ކަންތައްތަކަށް މިހާރު ގޮސްފައިވާ ހިސާބަކާއި

މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްދާގޮތަކާއި ނިމޭނެ ތާރީޚަކާއި އެއްޗެހި ހޯދުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަދި
އިތުރަށް އެ ތަފްސީލު މުޤައްރިރު ވެސް ފާހަގަކުރި ގޮތަށް ހޯދަންޖެހޭ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަދި އިތުރަށް އަދި
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ކުރީގައި މުޤައްރިރު ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހަމަ ފެނޭ ހިޔާ ޕްރޮޖެކްޓާ ބެހޭ
ނ ނީ މި ފްލެޓު ކަންތަކާ ބެހޭ އެ ދޭތި އެ އީ އެއް މައްސަލައެއް ގޮތުގައި ހަދާ ދެން މިހިރަ މައްސަލަތައް އެއް
މައްސަލައެއް ހުރިހާ އެއްޗެއް އެ އް ރިޕޯޓެއްގައި ދެން އެ ހިޔާ ފްލެޓު ގެ މައްސަލަތައް ވަކި ރިޕޯޓަކަށް ލާފައި ދެ
ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ނިންމުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރި އްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މީގައި ފާހަގަވާކަމަކީ މިސާލަކަށް ޕަވަރހައުސް ގާއިމުކުރުމާއި ރީލޮކޭޓުކުރުން. ވ.ތިނަދ ގައި އެބައިން އައު
ޕަވަރހައުސެ އް އެޅުމުގެ މަސައްކަތް ތަފްސީލުގެ ތެރޭގައި. ހަމަ އެބައިން އަޕްގްރޭޑުކުރަން ޕްލޭނުކުރެވިފައިވާ
މަސައްކަތުގެ ތަފްސީލުގެ ތެރޭގަ އި ވެސް އެބައިން ވ.ތިނަދ އިންޖީނު އިންސްޓޯލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ،
އިންޖީނު އިންސްޓޯލުކުރަނީ މިހާރު އެގްޒިސްޓިންގ ތަނުގައިތޯ މީގައި މިއަށްވުރެ ތަފްސީލުކޮށް އެނގި ގެން.
އެހެންވީމާ، މިހާރު މިއަކުން އެހާބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާކަމެއް ސާފެއްނުވޭ. ތޮއްޑ ގައި އިންޖީނު
އިންސްޓޯލުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ވާހަކަ ކަމަށް ވެސް އެބައިން ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފަ. އަދި އެބައިން ފި އު ލް
ސްޓޯރޭޖު ޓޭންކެއް ބެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް ކުރަމުންދާ ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްގޮތަކީ މި
ކައުންސިލު މި ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލުގެ ފަރާތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސުވާލެއް ކޮށްލެވިދާނެ. މި މަސައްކަތުގެ
އަޕްޑޭޓެއް ބަލާލަދީބަލާށޭ. ނ ނީ ސްޓެލްކޯއިން ވެސް ސީދާ ސާފުކުރެވިދާނެ. ކަ ރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގަ އި؛
اله
ޢަބްދު ވަޙީދު.
ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވަނީ ސްޓެލްކޯއަކީ ވަރަށް ދުވަސްވީ ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ ،
ސްޓެލްކޯއަކީ އަހަރުން އަހަރަށް ބަޖެޓު ފާސްވެގެން ޕްލޭނު ހަދައިގެން ހިނގާ ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ، މިއަހަރުގެ
ބަޖެޓުގައި ސްޓެލްކޯއިން އަޅަން ނިންމާފައި ހުރި އިންޖީނުގެތައް ހުންނާނެ ބަޖެޓުކުރެވިފަ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
ސްޓެލްކޯއިން މަޢުލ މާތު ލިބޭނެ. ސްޓެލްކޯއަކީ އިއްޔެ އުފެދުނު ކުންފުންޏެއް ނ ން. ސްޓެލްކޯގެ މަސައްކަތް ހިނގާނީ
ބަޖެޓުކުރެވިގެން ޕްލޭނުކު ރެވި ގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަންވީ ސްޓެލްކޯގެ ބަޖެޓު ސްޓެލްކޯގެ ޕްލޭނު. އެއީ
2020 ވަނަ އަހަރަށް އިންޖީނުގެތައް އަޕްގްރޭޑުކުރުމަށް އޮތް ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ؟ އެހެންވީމާ، 2021 ވަނަ އަހަރުގެ
ބަޖެޓަށް ކަންކަން ހުރީ ކިހިނެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އާދައިގެ ކުންފުންޏަކާ މެދު ދެކޭގޮތަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އަދި

ސްޓެލްކޯއަށް މިފޮނުވި ލިޔުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބ ލުކުރާ ލިޔުމެއް ވެސް ނ ން. އެ ހެންވީމާ، ސްޓެލްކޯ އިން
މިއަހަރު ތެރޭގައި އަޕްގްރޭޑުކުރަން ނިންމާފައި، ޕްލޭނުކޮށްފައި، ބަޖެޓުކޮށްފައި، އެޕްރ ވް ކުރެވިފައި، ބޯޑުން ނިންމާފައި
އޮތް ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ އެއްދުވަސްވީ ކުންފުންޏެއް ނ ން.
ވަރަށް ދުވަސްވީ ހަމަ ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް ބަޖެޓުކުރެވިގެން ޕްލޭނުކުރެވިގެން ހިނގާ ކުންފުންޏެއް މިއީ.
އެހެންވީމާ، މި ކުންފުނީގެ މިއަހަރު ތޮއްޑ އިންޖީނުގެ އަޕްގްރޭޑުކުރަން ހިމަނާފައި އޮތް ކަމު ގައި ވަންޏާ ބަޖެޓުގައި
އޮންނާނެ. ޕްލޭނުގައި އޮންނާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެސް.އޯ.އީ ކުންފުނިތައް ހުއްޓުވަން އެ މީހުން
ބަޖެޓުނުކޮށް ޕްލޭނުނުކޮށް ޚަރަދުކުރަން. އެހެންވެއްޖެ ކަމުގައި ވަންޏާ ޢާއްމު ވި ޔަފާރިތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމަކަށް
ވާނީ. އެތަންތަނަށް ލާރި ނުދެއްކިގެން އެކަންކަން ހިނގަނީ ޕްލޭނުނުކުރެވި ބަޖެޓު ނުކުރެވޭތީ ވެ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ
އެންމެންގެ ރައްކަލަކަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހިންގަންޖެހޭ ކަމެއް ސްޓެލްކޯ އިން އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަންވީ މި
އަހަރު ބޯޑުން ފާސްކުރި ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ ޕަވަރ ހައުސް އަޕްގްރޭޑިންގއަށް؟ ކޮން ރަށްރަށެއްތޯ އަޕްގްރޭޑުކުރަން
ނިންމާފައި އޮތީ؟ އާދެ! ނެޓްވޯކިން ގއާ. ބަޖެޓުކުރީ ކިހާވަރެއްތޯ މިއަހަރަށް؟ އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލ މާތު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެންޖެހޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާ ހަކަދެއްކެވުން:
ސާފުވެއްޖެ. ބިލެތްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް.
ބިލެތްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދިއްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދު اله ވަޙީދު ދެންމެ އެ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކޮށްލަންވެގެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤަ އްރިރު. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ހުށަހެޅިފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ސްޓެލްކޯގެ އެޖެންޑާގައި
ވަރަށް ބައިވަރު އެކި ތަންތާނގެ މައްސަލަތައް އެބަ ހިމެނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި
މައްސަލަތަކުގައި ވަރަށް ޒަމާންވެއްޖެ މި މައްސަ ލަތަކެއް ފެށިގެން މީގެ ތެރެއިން ނުނިކުމެގެން އުޅޭތާ. އަޅުގަނޑު

ހުށަހަޅަން ޕީ.ސީ.ބީއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ އުސ ލަކީ ސްޓެލްކޯގެ
ޒިންމާއަކީ ކޮބައިކަން. އަސާސީ ގަވާއިދުގައި އޮންނަނީ ކޯ އްޗެއްކަން. އަސާސީ ގަވާއިދުގައި މި އޮންނަނީ 7
ފެބްރުވަރީގެ ބަޣާވާތަށްފަހު ސްޓެލްކޯއަކީ ދުނިޔޭގައި ލެއްވި ހުރިހާ ވިޔަފާރިއެއް ކުރެ ވޭގޮތަށް މޮޑެލް ބަދަލުކޮށް
އެކިއެކި ފަސާދަ އާ އި ކޮރަޕްޝަނަށް ހުޅުވާފައި އޮތް ދޮރެއްކަން. އެހެންވީމަ، ޕީ.ސީ.ބީގެ މިހާރު އެކުލަވަ އިލާ
ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑަކަށް މިހާރުގެ އަސާސީ ގަވާއިދެއް ނުފެތޭތީވެ އެ ކޯޕަރޭޓު ގަވަރނަންސް ކޯޑަށް
ފެއްތުމަށް މިހާރު އޮތް ކޯޑާ ޚިލާފު އަސާސީ ގަވާއިދެއް ސްޓެލްކޯގައި މި އޮތީ. ސްޓެލޯގައި މި އަސާސީ ގަވާއިދުގެ
ތެރޭގައި މި އޮންނަނީ 1 ގައި ކުންފުނީގެ ނަމަކީ ސްޓޭޓް އިލެ ކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ކަމަށް. ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އޮފީސް
ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ސްޓޭޓް އިލެ ކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން. މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަށް؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ތި ފާހަގަކުރައްވަނީ ވަރަށް މުހިންމު މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޙުސްކުރަނީ އަދި
އެހެން ކަމެއްގައި. އެކަމަކު ތި މައްސަލަ ވެސް ސްޓެލްކޯގެ މައްސަލައިގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލިދާނެ.
އެކަމަކު މިއަށް މިއަދު މިކަމަށް ފޯކަސްކޮށްފިއްޔާ މި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތްތަކެއް ނިންމިދާނެ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ހުރި މައްސަލަ އާއި މިއާއި ގުޅުން އޮތީ. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. މިއާއި
ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅިލާމެހިފައި، މީގައި އެބަހުރި މިއަދުގެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަހުރި ސްޓެލްކޯއިން ކަ ރަންޓު
ޚިދުމަތް ދޭ ރަށްރަށުގައި އަޕްގްރޭޑުކޮށް، ހިޔާ ފްލެޓު ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހިންގާފައި ހުރި ވައްކަމާއި ޚިޔާނާތުގެ
މައްސަލައެއް. ސްޓެލްކޯގެ އެމް.ޑީ ސްޓެލްކޯގެ މުވައްޒަފުންގެ އިންޝުއަރެންސް އުވާލާފައި މިކަހަލަ ވަރަށް ބައިވަރު
ބައިވަރު މައްސަލަތައް. މި މައްސަލަ އުފެއްދިގެން އަންނަ ދިމާ، ރ ޓުކޯސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އޮތީ ފެންނަން.
އެހެންވީމާ، ޕީ.ސީ.ބީގެ ތެރެއިން މި ކުންފުނި އަޚްލާޤު ރަނގަޅުކުރަން މަސައްކަތްކުރަން އެބަޖެހޭ. ޑިސިޕްލިން
ރަނގަޅުކުރުވަން. އެކަންކުރެވެން އޮތީ ކޯޕަ ރޭޓް ގަވަރނަ ންސް ކޯޑަށް ޢަމަލުކުރާ ދުނިޔޭގެ ހަމަތަކާއި އެއަށް
އިޚްތިރާމުކުރާ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތު ގައި މި މޮޑެލްކުރެވިގެން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި އޮތް މޮޑެލްގައި މި
އޮންނަނީ ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކަރަންޓު އުފައްދާ ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ކަރަންޓު ޚިދުމަތް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް
ޚިދުމަތް ދިނުން. ކަރަންޓު އުފެއްދުމާއި ދުނިޔެއަށް އަލަށް އީޖާދުވާ ތެރެއިން ކަރަންޓު މާހައުލު އެކަށީގެންވާ
ގޮތްގޮތަށް ރާއްޖެ ތަޢާރުފުކުރުން. ކަރަންޓު އުފެއްދުމަށް ބޭނުންވާ ވަޞީލަތްތަކުގެ ސަބަބުން ތިމާވެއްޓަށް ލިބިދާނެ

ވީހާ ވެސް ކުޑަ ކަރަންޓު އުފެއްދުމުގެ މަސައް ކަތްކުރުން. ކަރަންޓު ޚިދުމަތް ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް
ހޯދަންޖެހޭ އެހީ އާއި ލޯނު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން. ރާއްޖޭގައި މީހުން އުޅޭ ރަށްރަށާއި ސިނާޢީ އިޤްތިޞާދީ
މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނާއި ރިޒޯޓު ހޮޓާ އަދި ރިޒޯޓު ތަންތަނުގައި ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ކަރަންޓު
ވަޔަރުކުރުމާ ބެ ހޭ މަސައްކަތްކޮށްދިނުން. ކަރަންޓާ ބެހޭ ކަންތައްތައް ކޮންސަލްޓަންސީ ޚިދުމަތް ކުންފުނިން
ހަމަޖައްސާ އުސ ލުން ދިނުން. ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތުގައި ކުންފުންޏަށް އެންމެ ފައިދާވާ ގޮތުގެމަތީން
އިންވެސްޓަރުންނާއި ގުޅިގެން ޖޮއިންޓްވެން ޗަރ ޕާޓްނަރޝިޕް ހަދާ ކުންފުނި އުފައްދައިގެން އަނެއްކާ ވެސް
ވިޔަފާރިކުރުން. ކަރަންޓު އުފައްދައި ކަރަންޓު ޚިދުމަތުގައި އަދި ކަރަންޓު ބޭނުންކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެތީގެ
ވިޔަފާރިކުރުމާއި އުފައްދާ ތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމާއި އެފަދަތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތައް އެޖެންޓުކަން ކުރުން.
މިހާރު މިގޮތަށް އެޖެންޓުކަން ކުރީމަ ރާއްޖޭގައި ކުންފުނީގެ އިންޖީނު ވިއްކާ ފަރާތްތަކަށް އެފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރި
ތެރެއަށް މި ވަންނަނީ. މިހާރު އޮންނާނެ އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރީގެ ވާދަވެރިކަމުގެ ގާނ ނު ފާސްކޮށްފަ އި ވަރަ ށް
ފަހުން. އެހެންވީމާ، އެ ވި ޔަފާރީގަ އި ވާދަވެރިކަމުގެ ގާނ ނުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންޖީނު ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ
ޙައްޤުތަކަށް އެބަ އަރައިގަނެވޭ. އަޅުގަނޑަށް މަޢުލ މާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުން ސްޓެލްކޯއިން، މުޤައްރިރު އަޅުގަނޑަށް،
ސްޓެލްކޯ އިން އެބަހުރި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައެއް ވިޔަފާރި ހިންގަވާ އިންޖީނު މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުގައި
އެޖެންޓުކަން ކުރަމުން އަންނަ ފަރާތްތަކަށް ގުޅާ އެ މީހުންގެ އަތުން އެ އެޖެންޓުގެ އެކްސްކުލ ސިވް ކޮންޓްރެކްޓު
އުވާލައިގެން އެ ކޮންޓްރެކްޓުތައް ބާޠިލުކޮށްގެން އަތުލުމުގެ ނުފ ޒު ވެސް އެބަ ފޯރުވާ ސްޓެލްކޯއިން. އެހެންވީމާ، އަދި
ސްޓެލްކޯއިން ބޭރުން އިންޖީނު ގެނެސް އެސެމްބް ލްކޮށް އިންޖީނު ފެކްޓްރީ އުފައްދާ ގޮތަށް ވެސް. މިހާރު
ސްޓެލްކޯއަކީ ރައްޔިތުންނަށް އަގު ހެޔޮކޮށް ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދޭ ތަނެއް. އެނަރޖީ އޮތޯރިޓީގެ ދަށުން
މިކަންކުރަންޖެހޭނީ. ރާއްޖޭގައި އެބަހުރި ސްޓެލްކޯގެ ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ވަރަށް ގިނަ އެކި ފަރާތްތަކުން
ބޮޑެތި ލޯނުތައް ދައުލަތުން އެ ކުންފުންޏަށް ފޯރުކޮށްދީފައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ކަމެއް އަދި ދަ ރަންޏަށް
ޒިންމާވާ މިންވަރު މި އޮންނަނީ މި ކުންފުނީގެ ރައުސުލްމާލަކީ 1 މިލިއަން ރުފިޔާ. ދެން ކުންފުނި ބަނގުރ ޓުވީ މަ
ކާކުތޯ ޒިންމާވަނީ؟ 1 މިލިއަން ރައުސުލްމާލު ދެއްކީމަ ނިމުނީ. މިހާރު މުޅި ކުންފުނި ރީސްޓްރަކްޗަ ރކުރަން
އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މީގައި ހައްލަކަށް އަންނާނީ މިހާރު މިހިނގާ ކަންކަން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކޮށްފައި ހު ރި ވަރަ ށް
ފަހުން މިކޮޅުން އެންގި އޮޑިޓެއްކުރުމު ގެ ތެރޭ ގައި ވެސް އޮޑިޓެއް ހަމަކުރަންވެގެން ވައިރު އެހެން ދިމަދިމާލަ ށް
ހުޅުމާލޭގައި ހުންނަ އެއްޗެހި އެތަނަށް އޮޑިޓު ވަނީމާ ދުވެފައި ގޮސް އެހެން ތަނެގައި ހުންނަ ނަރުތަކެއް ވައްދައިގެން
އޮޑިޓު އެބަ ހަމަކުރޭ. އެކަހަލަ، މިހާރު ފާޚާނާ ތަށްޓެއް ބަހައްޓައިފި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން، އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅަން މިހާރު މިހިރަ އެޖެންޑާގައި ހުރި ކަންކަން ނިންމުމުގެ ކުރިން ޕީ.ސީ.ބީން މިކަމުގައި ދެކޭގޮތެއް އަދި
ކޯޕަރޭޓު ގަވަރނަންސް ކޯޑަށް ޢަމަލުކުރޭ މި ފެތޭތޯ ބެ ލުމަށް މިހާރު އޮތް އަސާސީގެ ގަވާއިދު ފެތޭތޯ ބެލުމަށް

ޕީ.ސީ.ބީގެ ބަހެއް މިކަމުގައި ހޯދުމަށް. އަދި މީގެ އިތުރުން މި ކޮމިޓީގަ އި ވެސް އަޅުގަނޑު އެދެން މެންބަރުން މިކަމާ
ބެހޭ ގޮތުން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މިހެން ހަދައިފިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސިޔާސަތުގެ ތެ ރޭގައި
ވިޔަފާރިތައް ކުންފުނި ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކުން ކުދި އަދި މެދުފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ނުވަނުން. މީގައި އެބަބުނޭ
ސްޕެއަރ ޕާޓްސް ވިއްކިދާނޭ. ކުންފުނި އުފެއްދިދާނޭ. ޖޮއިންޓު... އެހެންވީމާ، ވިޔަފާރިއަށް ސަރުކާރުގެ
ކުންފުންޏަކުން ހުރިހާ ކުންފުންޏަކުން ވިޔަފާރި ކުރަންޏާ ރާއްޖޭގައި ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ވިޔަފާރީގެ ފުރުޞަތު
ވަރަށް ހަނިވެގެންދާނެ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަސާސީ ގަވާއި ދު މި ރިޕޯޓުގައި އެ ދެކޭގޮތް ޕީ.ސީ.ބީއާ އެއްކޮށް
އެކުލަވަ އިލާއިރުގައި މިކަން ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނީ. އެހެންނ ނިއްޔާ މި ހަމަ ހީވާނީ ފ ނެއް ފަޔަކަށް ފެންފުރުންހެން.
ކޮންމެ ދުވަހަކު އަންނާނެ މައްސަލައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސްޓެލްކޯގެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ދުވަހަކު. ދެން
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ސްޓެލްކޯގެ މި މައްސަލަތަކަށް ހައްލު ގެނައުމަށް ޓަކައި މި ޕީ.ސީ.ބީގެ ދެކޭގޮތާއި އަޅުގަނޑު
މި ހުށަހެޅި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާހިސާބުން މިއަދުގެ ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ނިމުނީ.
____